

[Pradžia](#) > ... > [Nagrinėjimas Teisme](#) > [Baudžiamosios Bylos](#) > [Teisminis Bendradarbiavimas](#) > Europos arešto orderis

Europos arešto orderis

Europos arešto orderis (toliau – EAO) yra supaprastinta tarpvalstybinė teisminė perdavimo procedūra, taikoma patraukiant asmenis baudžiamojon atsakomybėn arba vykdant laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo. Vienos ES šalies teisminės institucijos išduotas orderis galioja visoje ES. Europos arešto orderio sistema veikia nuo 2004 m. sausio 1 d. Ji pakeitė ilgas ekstradicijos tarp ES valstybių narių procedūras.

Kaip ji veikia?

Tai yra vienos ES šalies teisminės institucijos prašymas suimti asmenį kitoje šalyje ir perduoti jį pirmajai šaliai, kur jis bus patrauktas baudžiamojon atsakomybėn arba bus vykdoma laisvės atėmimo bausmė ar sprendimas dėl įkalinimo. Šis mechanizmas grindžiamas teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principu. Jis veikia visose ES šalyse.

Jis įgyvendinamas per tiesioginius teisminių institucijų ryšius.

Taikant EAO procedūrą institucijos turi užtikrinti [įtariamųjų ir kaltinamųjų procesines teises](#), kaip antai teisę į informaciją, advokatą, vertėją ir teisinę pagalbą pagal šalies, kurioje jie buvo suimti, teisę.

Kuo EAO skiriasi nuo tradicinės ekstradicijos?

1. Griežti terminai
Šalis, kurioje asmuo suimamas, turi ne vėliau kaip per 60 dienų po suėmimo priimti galutinį sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo.
Jeigu asmuo sutinka būti perduotas, sprendimas dėl perdavimo turi būti priimamas per 10 dienų.
Prašomas perduoti asmuo perduodamas kuo greičiau atitinkamų institucijų suderintą dieną, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo galutinio sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo priėmimo.
2. 32 kategorijų nusikaltimų atveju nebevykdoma abipusio baudžiamumo patikra
32 kategorijų nusikaltimams nebetaikomas reikalavimas, kad atliktas veiksmas būtų laikomas nusikalstama veika abiejose šalyse. Vienintelis taikomas reikalavimas – *orderį išdavusioje šalyje už ją skiriama didžiausia bausmė turi būti ne mažiau kaip 3 metai laisvės atėmimo*.
Kitų nusikalstamų veikų atvejais, perdavimas gali būti vykdomas su sąlyga, kad veiksmas būtų laikomos nusikalsta veika vykdančioje valstybėje narėje.
3. Politinių jėgų nesikišimas
Sprendimus savarankiškai priima teisminės institucijos, nesiremamos politiniais motyvais.
4. Savo piliečių perdavimas
ES šalys nebegali atsisakyti perduoti savo piliečius, išskyrus atvejus, kai jos perima ieškomo asmens įkalinimo bausmės vykdymą.
5. Garantijos
EAO vykdanči šalis gali prašyti suteikti garantiją, kad
: a. tais atvejais, kai paskirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė, po tam tikro laiko asmuo įgytų teisę prašyti peržiūrėti nuosprendį;

b. prašomas perduoti asmuo galėtų atlikti bet kokią paskirtą laisvės atėmimo bausmę vykdančiojoje šalyje, jei jis yra tos šalies pilietis arba nuolatinis gyventojas.

Riboti atsisakymo pagrindai

Šalis gali atsisakyti perduoti prašomą asmenį tik tuomet, jei esama bent vieno iš privalomųjų arba neprivalomųjų atsisakymo pagrindų:

Privalomieji pagrindai, kaip antai:

- asmuo jau yra nuteistas už tą nusikalstamą veiką (*ne bis in idem*);
- nepilnamečiai (asmuo nėra sulaukęs amžiaus, nuo kurio vykdančiojoje šalyje traukiama baudžiamojon atsakomybėn);
- amnestija (vykdančioji šalis būtų galėjusi patraukti jį baudžiamojon atsakomybėn, tačiau nusikalstamai veikai toje valstybėje taikoma amnestija).

Neprivalomieji pagrindai, kaip antai:

- *jei nusikaltimas nėra vienas iš 32 išvardytų EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje, tai, dvigubo baudžiamumo nebuvimas;*
- *teritorinė jurisdikcija;*
- *vykdančiojoje šalyje dar nagrinėjama baudžiamoji byla;*
- *senaties terminas.*

Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovas

Siekdama palengvinti ir supaprastinti kasdienį susijusių teisminių institucijų darbą, [Europos Komisija paskelbė Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovą \(1.95 MB - PDF\) EN](#). Vadove pateikiamos išsamios gairės dėl procesinių veiksmų išduodant ir vykdančiam EAO. Vadove taip pat pateiktas išsamus pagrindinių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų, susijusių su konkrečiomis EAO pagrindų sprendimo nuostatomis, išaiškinimas.

Vadovą visomis kalbomis galima rasti [čia](#).

EAO naudojimo statistika

2018 m. prašomi perduoti asmenys vidutiniškai buvo perduoti per:

- jei sutinka – per 16,4 dienų,
- jei nesutinka – per 45 dienas.

2019 m. prašomi perduoti asmenys vidutiniškai buvo perduoti per:

- jei sutinka – per 16,7 dienų,
- jei nesutinka – per 55,75 dienų.

2020 m. prašomi perduoti asmenys vidutiniškai buvo perduoti per:

- jei sutinka – per 21,25 dienų,
- jei nesutinka – per 72,45 dienų.

2021 m. prašomi perduoti asmenys vidutiniškai buvo perduoti per:

- jei sutinka – per 20,14 dienų,
- jei nesutinka – per 53,72 dienų.

2022 m. prašomi perduoti asmenys vidutiniškai buvo perduoti per:

- jei sutinka – per 20,48 dienų,
- jei nesutinka – per 57,29 dienų.

2023 m. prašomi perduoti asmenys vidutiniškai buvo perduoti per:

- jei sutinka – per 19,93 dienų,

- jei nesutinka – per 60,12 dienų.

Atsakymai į klausimą dėl EAO: [2014 \(1.54 MB - PDF\) EN](#) | [2015 \(1.44 MB - PDF\) EN](#) | [2016 \(1.69 MB - PDF\) EN](#) | [2017 \(1.24 MB - PDF\) EN](#) | [2018 \(1.51 MB - PDF\) EN](#) | [2019 \(1.06 MB - PDF\) EN](#) | [2020 \(1.44 MB - PDF\) EN](#) | [2021 \(1.45 MB - PDF\) EN](#) | [2022 \(1010.85 KB - PDF\) EN](#) | [2023 \(954.49 KB - PDF\) EN](#)

Turimi ne visų šalių duomenys; tačiau duomenys apie 2015, 2016 ir 2017 m. išduotus orderius yra išsamūs.

EAO	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Išduota	14.948	16.144	16.636	17.491	17.471	20.226	15.938	14.789	13.335	14.071
Įvykdyta	5.535	5.304	5.812	6.317	6.976	5.665	4.397	5.144	4.540	5.450

Projektai, finansuojami pagal Teisingumo programą

Tyrimų projektas *InAbsentiaEAW* yra lyginamoji teisės studija apie Europos arešto orderio taikymą asmenims, kurie nedalyvavo teismo procese, kuriame buvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis (procesas *in absentia*). Praktika rodo, kad išduodant ir vykdant tokius EAO dažnai kyla problemų. Tyrimo projekto tikslas buvo išanalizuoti šių problemų priežastis ir parengti bendrus tokių EAO išdavimo standartus, kad būtų užtikrintas sklandus ir teisingas jų vykdymas. Tyrimas buvo atliktas remiantis konkrečių atvejų Airijoje, Belgijoje, Lenkijoje, Nyderlanduose, Rumunijoje ir Vengrijoje analize.

Europos arešto orderis ir kalinimo sąlygos

Nors visos valstybės narės turi laikytis Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK), yra didelių praktinių skirtumų, susijusių su kardomuoju kalinimu, taip pat smarkiai skiriasi materialinės kalinimo sąlygos. Kaip ESTT pripažino bylos *Aranyosi/Căldăraru* sprendime, tokie kalinimo sąlygų skirtumai daro realų poveikį valstybių narių tarpusavio pasitikėjimui ir Europos arešto orderiui veikimui. Nuo 2016 m. beveik 300 atvejų Europos arešto orderio vykdymas buvo atidėtas arba buvo atsisakyti jį vykdyti dėl realaus pavojaus, kad bus pažeistos pagrindinės teisės.

Siekiant patobulinti teisinį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose ir gerinti kalinimo sąlygas visoje ES, 2022 m. gruodžio 8 d. buvo priimta Komisijos rekomendacija dėl įtariamųjų ir kaltinamųjų, kuriems taikomas kardomasis kalinimas, procesinių teisių ir dėl materialinių kalinimo sąlygų. Šioje rekomendacijoje pateikiama apibendrinta būtiniausių standartų, taikomų materialinėms kalinimo sąlygoms ir procedūrinėms teisėms kardomojo kalinimo metu, apžvalga, daugiausia dėmesio skiriant kalinių pagrindinių teisių apsaugos svarbiausioms prioritetinėms sritims.

Susijusios nuorodos

[Pagrindų sprendimas dėl Europos arešto orderio](#)

[Ataskaita dėl Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo](#)

[Komisijos rekomendacija dėl įtariamųjų ir kaltinamųjų, kuriems taikomas kardomasis kalinimas, procesinių teisių ir dėl materialinių kalinimo sąlygų](#)

[TVR Komisijos neoficialus dokumentas dėl Komisijos rekomendacijos dėl įtariamųjų ir kaltinamųjų, kuriems taikomas kardomasis kalinimas, procesinių teisių ir dėl materialinių kalinimo sąlygų](#)

■ Paskutinis naujinimas: 17/02/2026

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.